

گزارش سمینار " از شکل تا صورت در هنر و معماری "

دانشگاه صنعتی شریف - دانشکده معماری و شهرسازی

به مناسبت هفته پژوهش معاونت پژوهش و فناوری
با همکاری گروه معماری برگزار می کند:

مسابقه اسکس
زبانی: ریاضی - مجدی
یکشنبه ۹۷/۹/۱۱ - ساعت ۹:۳۰ تا ۱۷:۰۰ - دانشگاه فاز ۳

کارگاه آموزشی از شکل تا صورت در هنر و معماری
سخنران: خانم دکتر ویدا تقوایی
یکشنبه ۹۷/۹/۱۸ - ساعت ۹:۳۰ تا ۱۷:۰۰ - انجمن آثار فاز یک

Workshop خلاقیت در معماری
سخنران: آقای مهندس حمزه زرغنی
یکشنبه ۹۷/۹/۱۸ - ساعت ۱۷:۳۰ تا ۲۰:۰۰ - قفسه فاز ۳

کارگاه آموزشی شهر هوشمند، شهروند هوشمند
سخنران: خانم دکتر سروناز رضوی
یکشنبه ۹۷/۹/۱۸ - ساعت ۹:۳۰ تا ۱۲:۰۰ - انجمن آثار فاز یک

کارگاه آموزشی دزفول، شهر اجر
سخنران: آقای مهندس غلامرضا نعیما
دوشنبه ۹۷/۹/۱۹ - ساعت ۱۰:۰۰ تا ۱۳:۰۰ - انجمن آثار فاز یک

در روز یکشنبه ۹۷/۹/ 18 سمینار " از شکل تا صورت در هنر و معماری " با همکاری معاونت پژوهش و فناوری دانشکده شریعتی و گروه معماری با سخنرانی " خانم دکتر ویدا تقوایی " در سالن همایش مفرح برگزار گردید.

ایشان در ابتدا بیان کردند : معماری یک مکتب و قوم را بی آشنایی با مبانی فکری و زمینه های اجتماعی و فرهنگی در همان پهنه سرزمینی اش نمیتوان بازشناخت. شکل به عنوان کلام نهایی معمار، دریچه ای است که از آن طریق میتوان به ایده های او راه برد. دنیای درونی معمار اگر مجلای شکل را برای بروز نیابد، موجودیت نمی یابد و به هستی در نمی آید. شکل که متأثر از زمان، مکان، تکنولوژی ساخت و صورت است، تعامل میان معمار، بهره وری کننده از معماری و نقاد آن را محقق میسازد.

وقتی از صورت در معماری استفاده میکنیم غرض شکل نبوده و مقدم بر آن است. کلامی که در ذهن معمار نقش میبندد و با ساخته شدن معماری از بین نمی رود در این سمینار سعی میشود تفاوت صورت با شکل شناخته شود، تا صور خیالی ای را که در راه دستیابی به مراتب وجودی و حقیقت معماری در ذهن سازنده بنا بوده، صوری که چگونه معماری خواستن را بنیاد نهاده و با ابزارها و مولفه های فرهنگ معماری چگونه معماری ساختن را رقم زده و به شکلی محسوس عرضه کرده را بشناسیم و سپس بشناسانیم.

انسان میتواند اشیا و حقایق را تفسیر به رای کند و باعث شود حقیقت از ما رخ بپوشد.

سپس چند تصویرنمایش داده شد و به همراه دانشجویان مورد قیاس و تحلیل قرار گرفت که دومورد به شرح ذیل است:

تصویر دومجسمه ساخته شده حضرت موسی (ع) توسط میکل آنژ و مجسمه بودا که هنر مشرق زمین است بررسی شد .
مجسمه حضرت موسی(ع) بصورت مردی قوی وعضلانی ومتفکر واندیشمند با کمال پرداختن به جزئیات با قامتی که نماینده هنر

مدرن است و انسان را همه کاره و صاحب دنیا وقادر بر هر کاری معرفی میکند و اثر دوم مجسمه بودا که در آن اندام و چهره متواضع است و بودا با چشم بسته و در حال مراقبه و خلوت خودش ساخته شده و بعد زمینی بودا مطرح نبوده است. در این دو مجسمه تفاوت کاملاً آشکار است و اینکه صورت در ذهن سازندگان دواثر متفاوت است را به خوبی به بیننده انتقال داده است.

تصویر بعدی پلان معابد مصری و اهرام مصر است. با نگاهی به این تصاویر به طبقاتی بودن نظام اداره حکومت و اعتقاد به امتداد حیات مردگان پی میبریم. انتخاب مقاوم ترین و پایدارترین شکل هندسی به جهت اعتقاد به امتداد حیات پس از مرگ و وسعت قاعده هرم نشانه ی مردم عادی که پایه های حکومت هستند و لایه بعد کارگزاران حکومتی و نظامی و به سمت نوک هرم که نشانه فرعون و خدایان در راس امور می باشد، نظام طبقاتی مصر را نشان میدهد. همینطور در معابد مصری که که پلان از فضای بیرونی بصورت لایه لایه به فضای خاص درونی میرسد از فضای عمومی مردم به فضای کارگزاران حکومتی و نظامی و سپس جایگاه فرعون و خدایان می رسیم و چه زیباست گفته ی کواراسومی، وقتی که صورتهایی که در ذهن معماران و سازندگان هست با صورتهای درک شده ناظران یکی است و همدیگر را حمایت و تایید میکنند پس هنر و بنا ارزشمند میشود.

از ویژگی های این بحث آن است که، اگرچه بر مبانی نظری معماری تاکید دارد، ولی گاه به لحاظ نگرش و موضوع و گاه به لحاظ روش، به رشته های دیگر هنری نیز اشاره دارد، زیرا مبانی نظری هنرهای مختلف پیوسته و یگانه است.

استاد ارجمند سخنرانی را بانتيجه گیری زیر به پایان بردند:

- غرض از صورت در اینجا شکل نبوده و مقدم بر آن است.
- مفهوم صورت بخشی، درمکانی و رای عرصه تجربه محسوس مورد استعمال قرار میگیرد.
- صورت غایت و مقصود شکل است و میزان تطابق این دو باهم، درجات کمال اثر هنری را مشخص میکند.
- حقیقت صورت با باز نمود، تصویر و واقعیت شی در ذهن انسان متفاوت بوده است.
- شکل کلام نهایی، عینی و بیرونی هنرمند است که تابع شرایط زمانی، مکانی و تکنولوژیکی می باشد.

در ادامه خانم دکتر تقوایی به سوالهای دانشجویان در زمینه مفهوم شکل و صورت در معماری پاسخ دادند.

در پایان جلسه از سرکار خانم دکتر تقوایی برای سخنرانی در سمینار توسط معاونت پژوهش و فناوری تقدیر به عمل آمد.